



Lapinjärvi 30.12.2019

Ympäristöministeriö

Viite lausuntopyyntö VN/5603/2018

Lausunto Kansallisesta merimetsostrategiasta ja toimenpidesuunnitelmasta

Suomen Ammattikalastajaliitto (SAKL) antaa seuraavan lausunnon otsikkoasiassa.

Työryhmä

Suomen Ammattikalastajaliitto oli edustettuna ympäristöministeriön 18.10.2018 asettamassa työryhmässä, jonka tehtävä oli laatia strategia ja toimintasuunnitelma merimetsojen aiheuttamien vahinkojen rajoittamiseksi.

Täydentävä mielipide

SAKL jätti yhdessä muun kala-alan, SLC:n ja Kristiinankaupungin edustajien kanssa täydentävän mielipiteen. Mielipide sisältää seitsemän toimenpide-ehdotusta. **Edellytämme, että nämä otetaan poliittisella tasolla käsittelyyn mahdollisimman pian, jotta merimetsokonfliktissa päästään aidosti eteenpäin.**

1. Merimetsolle on laadittava valtakunnallinen kannanhoitosuunnitelma. Mallina suunnitelman laatimiseen voitaisiin käyttää esimerkiksi Tanskan vastaavaa asiakirjaa.
2. Merimetsokanta on liian suuri kalakantojen kantokykyyn suhteutettuna. Merimetsan kokonaiskantaa ja kolonioiden kokoa tulisi rajoittaa merkittävästi. Tärkeiden kalastusalueiden sekä kalojen lisääntymis-/istutusalueiden ympärille on luotava suojaa-alueet.
3. Hakijan todistustaakkaa on merkittävästi alennettava lupahakemuskäsittelyssä. Ei ole tarpeellista tehdä laajoja tapauskohtaisia tieteellisiä tutkimuksia, vaan yleinen tieto Itämeren tasolla sekä kokemusperäinen alueellinen tieto tulisi luvanhakuprosessissa riittävä. Jo riski vakavan vahingon ja haitan syntymiselle on oltava peruste poikkeuslupan myöntämiselle.
4. Lupien käsittelyaikaa on lyhennettävä merkittävästi.
5. Kansalliseen lainsäädäntöön on tehtävä sellaisia muutoksia, jotka helpottavat poikkeuslupien saamista (luonnonsuojelulain muutos tai siirto metsästyslainsäädännön puolelle). Merimetsoja koskevien poikkeuslupien käsittely on siirrettävä riistahallinnolle.

Ammattikalastaja palvelee kuluttajaa. Yrittäjä luonnon ehdoilla.

6. Merimetsopareja oli v. 2019 laskennassa 25 700 kappaletta, jolloin pesiviä lintuja oli 51 400. Perinteinen tapa arvioida kannan kokoa pesivien pariin määrän perusteella ei anna oikeaa kuvaa populaation mittasuhteista ja saattaa johtaa vahinkojen/vahingon uhkan aliarviointiin. Ei-pesivät linnut muodostavat merkittävän osan kokonaispopulaatiosta. Arvioinnit ja toimenpiteet tulisi suunnitella ja mitoittaa kokonaispopulaation perusteella.
7. Merimetsostrategia ja toimenpidesuunnitelma muotoillaan hallitusohjelman edellyttämällä tavalla: ”Laaditaan ja toimeenpannaan merimetsostrategia kannan hallitsemiseksi ja vahinkojen ehkäisemiseksi” ja heti perään ”Sujuvoitetaan merimetsojen metsästyksen poikkeuslupien saantia.”

Suomen tulee EU:ssa jatkossa toimia aktiivisesti sen puolesta, että merimetso siirretään metsästettävien lintujen listalle (lintudirektiivi, liite II). Yhdessä esim. munien öljyämisen kanssa nämä keinot mahdollistaisivat merimetsokannan kohtuullistamiseen, niin kalakantojen kuin ihmistenkin näkökannasta tarkasteltuna.

Vastustamme työryhmän toimenpiteissä esitettyä merimetsojen houkuttelua toisille alueille, mikäli kyseinen toimenpide asetettaisiin ehdoksi poikkeuslupan myöntämiselle. Lintujen houkuttelua ei voida asettaa lupahakijan vastuulle, eikä myöskään hänen maksettavaksi.

Sisävedet

Sisävesillä toimivat ammattikalastajat ovat tuoneet esille huolensa merimetsan levittäytymisestä sisävesille. Tähän tulee varautua ja ottaa tehokkaammin kantaa strategiassa ja toimenpideohjelmassa.

Työryhmän työskentelyn jälkeen tapahtunutta

Työryhmän työskentelyn jälkeen on tapahtunut eräitä merimetsoon liittyviä asioita ja nostamme ne täten ympäristöministeriön tietoisuuteen.

Förvaltningsplan för skarv i Stockholms län

<https://www.lansstyrelsen.se/download/18.1e9f682716e44cbf6f53cbab/1574089987795/Missiv%20och%20remiss%20f%C3%B6r%20f%C3%B6rvaltningsplan%20f%C3%B6r%20skarv%20i%20Stockholms%20l%C3%A4n%202019.pdf>

Tukholman lääninhallituksen ehdotuksessa merimetsan kannanhoitosuunnitelmassa otetaan vahvasti kantaa kannan rajoittamiseksi puoleen nykyisestä. Puhutaan mukautuvasta kannanhallinnasta, eli kannanhallinta elää ja on ajan tasalla.

EU-maana Ruotsi toimii samojen EU-säädösten alla kuin Suomi. Lääninhallitus toteaa ehdotuksessaan seuraavaa: ”*Samtidigt har dock EU-kommissionen uttalat att det kan krävas ett pragmatiskt tillvägagångssätt för att bedöma allvarlig skada. Detta med tanke på de praktiska svårigheterna att kvantifiera fiskbeståndets storlek och med hänsyn till att skarvpredation kan minska fiskbestånd mycket snabbt.*”

The impacts of seals and cormorants experienced by Baltic Sea commercial fishers

http://jukuri.luke.fi/bitstream/handle/10024/544854/luke_luobio_77_2019.pdf?sequence=1&isAllowed=y&fbclid=IwAR2cHrHn1ONAWu_p96PRGRVkdE6Ys_k_5dz9P6nTaV6ECfEaCCRfuQL6CPg

Ammattikalastaja palvelee kuluttajaa. Yrittäjä luonnon ehdoilla.

Luonnonvarakeskuksen uusi selvitys vahvistaa, että merimetsokantojen (ja hyljekantojen) kasvu aiheuttaa vakavia vahinkoja pienimuotoiselle rannikkokalastukselle Itämeren alueella ja on uhka elinkeinon jatkuvuudelle.

Julkaisu nostaa esille, että merimetson vaikutusten moninaisuus on tärkeää ottaa huomioon kansallisessa ja kansainvälisessä merimetsopolitiikassa, tutkimuksessa, suunnittelussa ja päätöksenteossa. Tarvitaan laaja-alaista, sektorirajat ylittävää alueellista ja kansainvälistä yhteistyötä kestävien ratkaisujen toteuttamiseksi. Merimetsojen aiheuttamien ongelmien lieventämiskeinoja tulee suunnitella yhdessä kalastajien ja muiden sidosryhmien kanssa.

Rauman sataman tilanne

http://www.ely-keskus.fi/web/ely/tiedotteet-2019;jsessionid=B1F10566812D4632AF5390F5E1330858?p_p_id=122_INSTANCE_aluevalinta&p_p_lifecycle=0&p_p_state=normal&p_p_mode=view&p_r_p_564233524_resetCur=true&p_r_p_564233524_categoryId=14406

ELY-keskus on joulukuussa 2019 kieltänyt Rauman sataman pengertien rakentamisen merimetson takia. ELY-keskuksen mukaan tiehankkeen toteutus rikkoo luonnonsuojelulakia. Etelä-Suomen aluehallintovirasto myönsi Rauman kaupungille ja Rauman Satama Oy:lle luvan pengertien rakentamiseen meriteollisuuspuiston telakan ja Vähä sekä Iso Järviluotojen välille vuonna 2016.

Vaikkakaan Rauman sataman tapaus ei koske suoraan kalataloutta, osoittaa tapaus kuitenkin miten kohtuuttomaksi merimetson suojelu on mennyt.

Lopuksi

Nykyinen suuri Suomessa oleileva merimetsokanta ei enää vastaa olosuhteissamme sosiaalisesti, ekologisesti ja taloudellisesti kestävästä tilannesta. Ylisuuri merimetsokantaa vaarantaa kalakantojen tilaa, kalatalouden harjoittamista ja kotimaisen kalan tarjontaa kuluttajille.

Politikoiden ja ympäristöhallinnon on lopulta uskallettava ottaa vastuu tilanteesta, joka jo ensimmäisen merimetsotyöryhmän aikoihin noin 15 vuotta sitten ryöstäytyi hallinnon käsistä.

[Suomen Ammattikalastajaliitto SAKL ry](#)

Kim Jordas
toimitusjohtaja